

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10.10.1996, sp. zn. 2 Tzn 137/96, ECLI:CZ:NS:1996:2.TZN.137.1996.1

Číslo: 8/1997

Právní věta: I. Byl-li trest odnětí svobody, uložený za trvání České a Slovenské Federativní Republiky soudem se sídlem na území dnešní Slovenské republiky, vykonáván na území České republiky na základě ustanovení čl. II bod 7 zák. č. 25/1993 Sb., hledí se na odsouzení jako na odsouzení soudem České republiky (srov. č. 37/1996 Sb. rozh. tr.). Soud České republiky příslušný podle § 333 odst. 1 tr. ř. je proto oprávněn v rámci tohoto vykonávacího řízení rozhodnout podle § 64 odst. 1 tr. zák., že odsouzený vykoná zbytek trestu odnětí svobody, který mu byl uložen takovým rozsudkem a z jehož výkonu byl podmíněně propuštěn, neboť se ve zkušební době neosvědčil. II. V rozhodnutí podle § 64 odst. 1 tr. ř., že se vykoná zbytek trestu odnětí svobody, soud nestanoví zařazení odsouzeného pro výkon zbytku tohoto trestu podle § 39a odst. 2 písm. a) až d) tr. zák. do některého z typů věznic, poněvadž zbytek trestu se začne vykonávat ve věznici toho typu, v níž byl odsouzený zařazen před svým podmíněným propuštěním.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 10.10.1996

Spisová značka: 2 Tzn 137/96

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Uznávání a výkon cizích soudních rozhodnutí

Předpisy: 141/1961 Sb. § 64 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

K stížnosti pro porušení zákona podané ministrem spravedlnosti ČR Nejvyšší soud ČR zrušil usnesení Okresního soudu Brno-venkov ze dne 25. 10. 1995 sp. zn. Pp 41/92 ve výroku, kterým byl odsouzený M. F. zařazen pro výkon trestu do věznice s ostrahou.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Povážské Bystrici ze dne 25. 9. 1990 sp. zn. 1 T 287/90 byl odsouzený M. F. uznán vinným trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. a za tento trestný čin mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání tří roků, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. zařazen do druhé nápravně výchovné skupiny. Výkon tohoto trestu nastoupil dne 24. 10. 1990. Počátek výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody byl vzhledem k zápočtu vazby stanoven na den 30. 7. 1990 a konec trestu měl uplynout dne 30. 7. 1993.

Usnesením Okresního soudu Brno-venkov ze dne 30. 4. 1993 sp. zn. Pp 41/92 byl odsouzený M. F. z uvedeného výkonu trestu odnětí svobody podle § 61 odst. 1 písm. a) tr. zák. podmíněně propuštěn a současně mu byla podle § 63 odst. 1 tr. zák. stanovena zkušební lhůta v trvání tří let, která by uplynula dne 30. 4. 1996.

Při veřejném zasedání konaném 25. 10. 1995, nařízeném k rozhodnutí podle § 64 odst. 1 tr. zák., bylo zjištěno, že odsouzený M. F. byl soudně trestán za dva trestné činy spáchané ve zkušební době. Nejprve byl odsouzen trestním příkazem Okresního soudu ve Vsetíně z 1. 7. 1994 sp. zn. 1 T 263/94 pro trestný čin porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, 2 tr. zák., kterého se dopustil dne 8. 4. 1994, a poté rozsudkem Okresního soudu ve Vsetíně ze dne 18. 5. 1995 sp. zn. 2 T 24/95 pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák., který spáchal dne 27. 6. 1994, k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání dva a půl roku, přičemž byl současně zrušen i výrok o trestu z uvedeného trestního příkazu.

S přihlédnutím k těmto skutečnostem dospěl Okresní soud Brno-venkov k závěru, že odsouzený M. F. nevedl ve zkušební době řádný život, a proto svým usnesením ze dne 25. 10. 1995 sp. zn. Pp 41/92 rozhodl, že odsouzený M. F. podle § 64 odst. 1 tr. zák. vykoná trest odnětí svobody v trvání tří měsíců, jako zbytek trestu odnětí svobody v trvání tří let, který mu byl uložen rozsudkem Okresního soudu v Povážské Bystrici z 25. 9. 1990 sp. zn. 1 T 287/90 a z jehož výkonu byl podmíněně propuštěn usnesením Okresního soudu Brno-venkov ze dne 30. 4. 1993 sp. zn. Pp 41/92, neboť se ve stanovené zkušební době v trvání tří let neosvědčil. Podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. byl pak pro výkon trestu zařazen do věznice s ostrahou. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 18. 11. 1995.

Proti tomuto usnesení podal ve prospěch odsouzeného M. F. ministr spravedlnosti České republiky stížnost pro porušení zákona, v jejímž odůvodnění namítl, že soud při svém rozhodování nezhodnotil správně okolnosti případu. I když není pochybnosti o tom, že odsouzený M. F. ve tříleté zkušební době stanovené podle § 63 odst. 1 tr. zák. nevedl řádný život, soud rozhodl o výkonu trestu uloženého soudem se sídlem ve Slovenské republice, ač nejde o výkon rozhodnutí ve smyslu čl. II bod 7 zák. č. 25/1993 Sb., takže k rozhodnutí nebyl oprávněn. Svým rozhodnutím de facto uložil povinnost k výkonu rozhodnutí soudu cizího státu.

Vzhledem k těmto okolnostem ministr spravedlnosti České republiky navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že usnesením Okresního soudu Brno-venkov ze dne 25. 10. 1995 sp. zn. Pp 41/92 byl porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř., ve vztahu k ustanovení § 64 odst. 1 tr. zák., a podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadené usnesení Okresního soudu Brno-venkov v celém rozsahu zrušil.

Nejvyšší soud České republiky podle § 267 odst. tr. ř. přezkoumal na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného usnesení, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a dospěl k závěru, že zákon byl v neprospěch odsouzeného M. F. porušen, avšak z jiného důvodu, než namítá stížnost pro porušení zákona.

Především je třeba konstatovat, že Okresní soud Brno-venkov správně v napadeném usnesení dospěl k závěru, že odsouzený M. F. nevedl ve zkušební době řádný život, neboť se během ní dopustil dvou trestných činů, za které byl i později odsouzen. I když nelze souhlasit se soudem prvního stupně, že nedbalostní trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. byl mimořádně vysokého o stupně nebezpečnosti pro společnost, což plyne již z toho, že za něj byl uložen souhrnný trest odnětí svobody s podmíněným odkladem, nelze na druhé straně přehlédnout, že jeden ze spáchaných trestných činů byl úmyslný a druhý sice nedbalostní, ale závažnější povahy.

Ministr spravedlnosti České republiky ve stížnosti pro porušení zákona namítá, že Okresní soud

Brno-venkov rozhodl podle § 64 odst. 1 tr. zák. o výkonu trestu uloženého soudem se sídlem ve Slovenské republice, ač nejde o výkon rozhodnutí ve smyslu čl. II bod 7. zák. č. 25/1993 Sb., takže k rozhodnutí nebyl oprávněn, když svým rozhodnutím de facto uložil povinnost k výkonu rozhodnutí soudu cizího státu. S tímto právním názorem však nelze souhlasit.

Podle čl. II bod 7. zák. č. 25/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní řád, jestliže bylo před účinností tohoto zákona započato na území České republiky s výkonem rozhodnutí soudu Slovenské republiky nebo soudu bývalé České a Slovenské Federativní Republiky, který měl sídlo na území Slovenské republiky, pokračuje se v něm, jako by se jednalo o rozhodnutí České republiky, pokud mezinárodní smlouva, již je Česká republika vázána, nestanoví jinak. Mezinárodní smlouva, konkrétně Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o právní pomoci poskytované justičními orgány a o úpravě některých právních vztahů v občanských a trestních věcech, včetně Závěrečného protokolu (č. 209/1993 Sb.), v tomto směru z hlediska výkonu trestu odnětí svobody, na rozdíl od výkonu peněžitého trestu a trestu zákazu činnosti (srov. čl. VI Závěrečného protokolu - č. 209/1993 Sb.), nemá žádné ustanovení. Ustanovení čl. II bod 7. zák. č. 25/1993 Sb. se tedy uplatní v tomto případě v plném rozsahu. Odsouzený M. F. začal trest odnětí svobody v trvání tří let, uložený rozsudkem Okresního soudu v Povážské Bystrici (tedy soudu Slovenské republiky) ze dne 25. 9. 1990 sp. zn. 1 T 287/90, vykonávat dne 24. 10. 1990 v Nápravně výchovném ústavu Heřmanice a dne 2. 12. 1991 byl přeřazen do Nápravně výchovného ústavu Kuřim (na území České republiky) a podmíněně propuštěn byl usnesením Okresního soudu Brno-venkov ze dne 30. 4. 1993 sp. zn. Pp 41/92, tedy až po účinnosti citovaného zák. č. 25/1993 Sb.

Ustanovení čl. II bod 7. zák. č. 25/1993 Sb. pak sice hovoří výslovně jen o pokračování ve výkonu rozhodnutí, avšak za takový výkon rozhodnutí je třeba považovat nejen vlastní výkon trestu odnětí svobody, ale i všechna související rozhodnutí a opatření spojená s výkonem trestu, tedy i rozhodování o podmíněném propuštění a navazující rozhodnutí o tom, zda se podmíněně propuštěný osvědčil, nebo zda se zbytek trestu vykoná (srov. § 331 až § 333 tr. ř.), což vyplývá i ze systematického zařazení ustanovení upravujících podmíněné propuštění a navazující rozhodnutí v trestním řádu v hlavě dvacáté nazvané „Vykonávací řízení“ v oddílu druhém pod názvem „Výkon trestu odnětí svobody“.

Podle názoru Nejvyššího soudu České republiky lze v tomto případě na odsouzení hledět, jako by šlo o odsouzení soudem České republiky. Jde totiž o určitou dobu uznání rozsudku soudu Slovenské republiky na území České republiky, neboť vykonání rozsudku je nejvyšší formou jeho uznání, přičemž tento důsledek vyplývá přímo ze zákona a má stejné důsledky jako uznání takového rozsudku ve zvláštním řízení (§ 384a tr. ř.). Obdobné je to i v případech upravených v čl. VI Závěrečného protokolu Smlouvy o právní pomoci mezi Českou republikou a Slovenskou republikou (č. 209/1993 Sb.).

Byl-li tedy trest odnětí svobody uložený za trvání České a Slovenské Federativní Republiky rozsudkem Okresního soudu v Povážské Bystrici, tedy soudu se sídlem na území dnešní Slovenské republiky, vykonáván na území České republiky na základě ustanovení čl. II bod 7. zák. č. 25/1993 Sb., hledí se na odsouzení jako na odsouzení soudem České republiky (srov. stanovisko Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. 5. 1996 sp. zn. [Stn 1/95](#)).

Z těchto důvodů Okresní soud Brno-venkov nepochybil, pokud rozhodl podle § 64 odst. 1 tr. zák., že odsouzený M. F. vykoná trest odnětí svobody v trvání tří měsíců jako zbytek trestu odnětí svobody v trvání tří let, který mu byl uložen rozsudkem Okresního soudu v Povážské Bystrici ze dne 25. 9. 1990 sp. zn. 1 T 287/90 a z jehož výkonu byl podmíněně propuštěn usnesením Okresního soudu Brno-venkov ze dne 30. 4. 1993 sp. zn. Pp 41/92, neboť se ve zkušební době v trvání tří let neosvědčil. V daném případě šlo o rozhodnutí ve vykonávacím řízení týkající se sice trestu odnětí svobody, který byl uložen rozsudkem soudu Slovenské republiky vyhlášeným za trvání České a Slovenské

Federativní Republiky, ale tento rozsudek je třeba vzhledem k tomu, že trest odnětí svobody byl vykonáván na území České republiky na základě ustanovení čl. II bod 7. zák. č. 25/1993 Sb., považovat z hlediska jeho výkonu a všech s ním souvisejících rozhodnutí za odsouzení soudem České republiky. Bylo by také nelogické, aby Okresní soud Brno-venkov byl příslušný podle § 333 odst. 1 tr. ř. k rozhodnutí o podmíněném propuštění podle § 61 odst. 1 písm. a) tr. zák., ale nebyl již příslušný podle stejného ustanovení trestního řádu k rozhodnutí podle § 64 odst. 1 tr. zák. o tom, zda se podmíněně propuštěný osvědčil, nebo zda se zbytek trestu vykoná (srov. § 332 tr. ř.).

Pochybení však Nejvyšší soud České republiky shledal, pokud Okresní soud Brno-venkov rozhodl v napadeném usnesení v souvislosti s rozhodnutím podle § 64 odst. 1 tr. zák. také podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. o zařazení odsouzeného M. F. pr o výkon nařízeného zbytku trestu odnětí svobody do věznice s ostrahou. V rozhodnutí o tom, že se vykoná zbytek trestu odnětí svobody, soud nestanoví zařazení odsouzeného pro výkon zbytku tohoto trestu podle § 39a odst. 2 písm. a) až d) tr. zák. do některého z typů věznic, poněvadž zbytek trestu se začne vykonávat ve věznici toho typu, v níž byl odsouzený zařazen před svým podmíněným propuštěním. V daném případě se pak vzhledem k tomu, že odsouzený M. F. vykonával trest odnětí svobody ve druhé nápravně výchovné skupině, uplatní ustanovení čl. II bod 1. zák. č. 294/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zák. č. 59/1965 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož dojde k zařazení pro výkon zbytku trestu u odsouzených, kteří vykonávali trest odnětí svobody podle § 39a odst. 2 tr. zák. před novelizací trestního zákona zákonem č. 290/1993 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. 1. 1994.

Z těchto důvodů Nejvyšší soud České republiky podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že usnesením Okresního soudu Brno-venkov ze dne 25. 10. 1995 sp. zn. Pp 41/92 byl porušen zákon v ustanovení § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. v neprospěch odsouzeného. Podle § 269 odst. 2 tr. ř. usnesení Okresního soudu Brno-venkov ze dne 25. 10. 1995 sp. zn. Pp 41/92 zrušil ve výroku, kterým byl odsouzený M. F. zařazen podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. pro výkon trestu do věznice s ostrahou. Současně zrušil také všechna další rozhodnutí na zrušený výrok usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Protože ve věci nebylo třeba učinit rozhodnutí nové, když nemělo být ze shora uvedených důvodů o zařazení odsouzeného pro výkon zbytku trestu odnětí svobody do některé z věznic vůbec rozhodnuto, nepostupoval Nejvyšší soud České republiky již podle § 270 či § 271 tr. ř.